

Lillgården

Med infart från Väståkravägen kom man fram till Lillgården som hade adressen Väståkravägen 47. Pilen på bilden nedan visar var Lillgården en gång fanns. Till höger syns Uppåkra Gård, som hade Lillgården som bostad för sin personal.

I en skrift: Kulturmiljöprogram Hjärup, utgiven 2017 av Staffanstorps kommun, beskrivs Lillgården på följande sätt.
”U-formad gårdsenhet uppförd 1909 runt en grusad gårdsplan. Gården inrymde ursprungligen arbetarbostäder till Uppåkra gård men är idag avstyckad som privatbostad. L-format sammanbyggt bostadshus som fram till 1990-talet utgjordes av två separata byggnader. Boningshuset är uppbyggt som en traditionell långsträckt skånelänga med fasader av vitkalkat tegel, vilade på en låg fogad

naturstenssockel, delvis förstärkt. Takfallen täcks av grå korrugerad eternit. Fönster av olika utformning och ålder, varav enstaka ursprungliga spröjsade tvåluftsfönster mot norr. Dörrar är av varierande ålder.

Samtliga fönster- och dörrpartier är rödmålade. Tillhörande välbevarat bryggghus samt uthus i korsvirke med rödmalad timran och fack av vitputsat tegel. Samtliga byggnader har sadeltak med korrugerad eternit. Gården har till stora delar bevarat sin ursprungliga karaktär och utgör ett fint exempel på äldre arbetarbostäder med tillhörande bryggghus och uthus.”

Ägarna till Lillgården hade köpt gården år 1989 och rustat upp den för att ha en rofylld plats att bo på när de blev pensionärer. Gården var då fritt belägen åt alla väderstreck och närområdet hade en lantlig karaktär.

När det stod klart att det planerades för att bygga villor i anslutning till Lillgården protesterade ägarna. Men planen ändrades inte och gården började bli kringbyggd av villor.

Ägarna insåg att byggnationen kring gården skulle fortsätta och frågan utvecklades till att ett byggföretag var intresserad av att köpa marken om kommunen godkände att gården kunde rivas.

En ansökan om att riva gården sändes till kommunen.

Plan- och exploateringsavdelningen samt stadsarkitekten gav ett yttrande.

”Lillgården är utpekad i kommunens Kulturmiljöprogram för Hjärup, godkänd av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 2017-03-01, som en fastighet med byggnader av höga kulturhistoriska värden.

Denna typ av byggnader är särskilt värdefulla och representativa för sin tid och har arkitektoniska och miljömässiga upplevelsevärden. Lillgården har en generell betydelse för förståelsen av ortens framväxt och utbredning i jordbrukslandskapet, men är också en unik historisk betydelsebärare då den fungerat som arbetarbostad för upp till sex familjer med ca 30 barn. Att bevara gården skulle vara att tillföra identitet och historia till en del av Hjärup som i övrigt kommer bestå av relativt homogen och ensartad småhusbebyggelse där alla byggnader är uppförda under ett och samma årtionde.”

Beslutet blev att rivning av Lillgården beviljades.

Där Lillgården en gång fanns finns nu 18 radhus som blev inflyttningsklara 2022.

Längst bort utmed Januarivägen finns 10 hus med en bostadsyta om 103 m² Närmast finns 8 hus med en bostadsyta om 125 m²

Pilen visar var de 18 radhusens är byggda.

Rånmord i anslutning till gårdens infart.

En fredag i januari 1953 kom den 18-årige Carl Anton Jespersen med båt från Köpenhamn till Malmö.

Han var arbetslös, hade ont om pengar och gick till arbetsförmedlingen för att söka arbete. Men fick inget.

Han funderade på sin situation och bestämde sig för att på något sätt få pengar och om nödvändigt genom att bruka våld. Han valde att få pengar från en taxichaufför. I hamnen fann han en lämplig järnstång som han kunde bära dolt.

På lördagen gick han till Centralstationen i Malmö och beställde en taxi för att åka till Lund. När de kom till Hjärup ville Jespersen att chauffören skulle svänga in på Västakravägen. Nu begärde Jespersen att få låna pengar men det fick han inte. Han fortsatte sina försök att få pengar och kanske var det för att chauffören kände sig hotad som han stannade bilen och klev ur. Jespersen steg också ur och med järnstången började han misshandla chauffören som föll till marken. Han kunde resa sig och sprang ut på åkern men blev upphunnen, slogs medvetlös, blev inlagd i bilens bagage, kördes till trakten av Hörby där kroppen lades i en skogsdunge.

Chaufförens kropp upptäcktes på söndagen och Jespersen kunde arresteras på måndagen efter att taxin, som hade anmälts stulen, hade stoppats av polis.

Bytet från det brutala rånmordet blev 170 kronor vilket motsvarar ca 3 000 kronor i dagens penningvärde.

Referenser

- Lantmäteriet: Kartorna.
- Staffanstorps kommun: Beskrivningar av gården
- Jan-Erik och Alf Manshed: Rånmordet
- Anders Mannesson: Rivningsbeslutet
- Lisbeth Nilsson: Detaljer om Lillgården

Lars Fridh 20230420